

مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه‌ای

علت اهمیت عید غدیر، مسأله ولایت است. در این ماه-ذی حجه الحرام-هم عید غدیر را داریم و هم روز مباهله را که آن هم اشاره روشنی به مسأله ولایت است. به خاطر این دو خاطره-که هر دو مربوط به ولایت است-بعضی از بزرگان، این ماه را «شهر الولاية» و افضل ماه‌ها دانسته‌اند.

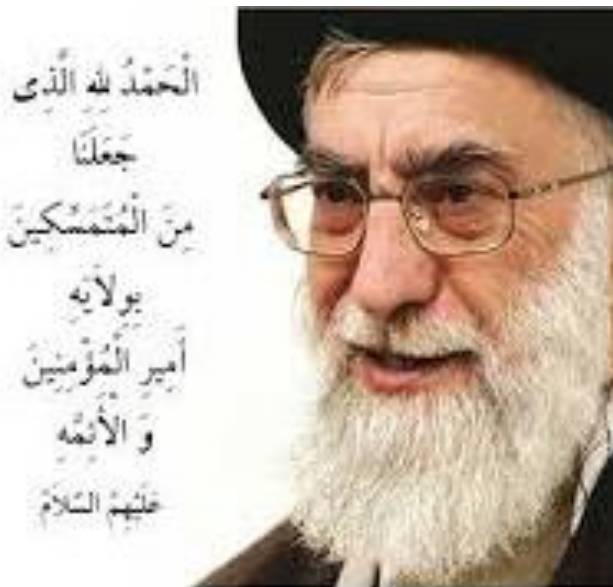
وقتی برای یک ملت، قضیه ولایت و حکومت حل شود، آن هم به شکلی که در غدیر خم حل شد، حقیقتاً آن روز برای آن ملت، عید است. چون اگر ما بگوییم که مهم‌ترین و حساس‌ترین مسأله هر ملتی، همین مسأله حکومت و ولایت و مدیریت و حاکمیت والای بر آن جامعه است، این تعیین‌کننده‌ترین مسأله برای آن ملت است. ملت‌ها هر کدام به نحوی، این قضیه را حل کرده‌اند؛ ولی غالباً نارسا و ناتمام و حتی زیانبخش. پس، اگر ملتی نتوانسته باشد این مسأله اساسی را به نحوی حل کند که در آن، همه چیز آن ملت-کرامت او، معنویت او، توجه او به خدا، حفظ سعادت دنیایی او و بقیه چیزهایی که برای یک ملت مهم است-رعایت شده باشد، واقعا آن روز و آن لحظه، برای آن ملت عید است. در اسلام، این قضیه اتفاق افتاد. روز عید غدیر، ولایت اسلامی-یعنی رشحه و پرتوی از ولایت خدا در میان مردم-تجسم پیدا کرد و این چنین بود که دین کامل شد. بدون تعیین و تبیین این مسأله، دین واقعا ناقص می‌ماند و به همین خاطر بود که نعمت اسلام بر مردم تمام شد. مسأله ولایت در اسلام، این طور مسأله‌ای است.

عید غدیر تنها نه به عنوان واقعه ای تاریخی، بلکه باید آن را روز اسلام خواند چرا که در این روز خداوند فرمود «اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي و رضيت لكم الاسلام ديناً» و پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع) بر بزرگداشت و شادمانی در این روز تأکید.

از روز غدیر خم به عنوان عیدالاکبر یاد کردند؛ بدان جهت که در این روز نه تنها حضرت علی(ع) به عنوان جانشین پیامبر(ص) تعیین می شود، بلکه حضرت محمد(ص) بنا به امر الهی، اسامی جانشینان پس از خویش که همگی از نسل حضرت زهرا(س) و علی(ع) بودند را معرفی کرده و مژده ظهور حضرت مهدی(عج) را در آخر الزمان می دهد.

بدون شک واقعه غدیر نقش سرنوشت سازی در تعیین مسیر آینده اسلام داشته است. واقعه ای که طی آن پیامبر اسلام(ص) مهمترین ماموریت خود را به انجام رساند. ماموریتی که انجام آن مساوی بود با تبلیغ رسالت، و کوتاهی از آن به منزله از بین رفتن زحمات چندین ساله پیامبر اکرم(ص) و بی نتیجه ماندن فداکاریهای مسلمانان صدر اسلام، بود. ماموریتی که در آن پیامبر اکرم (ص) به طور رسمی نه تنها جانشین خود که جانشینان پس از خویش را یک به یک به نام از امام علی و امام حسن و امام حسین علیهم السلام و ۹ امام دیگر که از نسل اباعبدالله الحسین(ع) بودند را معرفی کردند. اما جاه طلبی و کینه های جاهلانه عده ای از اطرافیان پیامبر باعث شد که به وصیت ایشان در آنچه که خداوند برای امت اسلام تعیین فرموده بود، گردن نهند و با شوراگری پس از رحلت پیامبر مسیر انحراف اسلام و مسلمین را پایه گذاری کنند.

در آیه سوم سوره مائده خداوند می فرماید: «اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي و رضيت لكم الاسلام ديناً»: «امروز آیین شما را برای شما به کمال رساندم ونعمت خود را بر شما تمام کردم واسلام را برای شما پسندیدم وبرگزیدم» همچنین در آیه ۶۷ سوره مائده نیز می‌فرماید: «يا ايها الرسول بلغ ما انزل اليك من ربك

اهمیت عید غدیر در اسلام و

سیره ائمه معصومین

مدرسه علمیه فاطمیه کارون

معاونت پژوهش

مرداد ۹۹

کردند امروز بزرگترین روزی است که عده‌ای از شما از آن اعراض کردید، روز هدایت و امتحان بندگان خداست، روز آشکار شدن کینه های نهفته در دلها و سینه هاست، روز عرضه نصوص [سخنان بدون ابهام پیامبر(ص)] بر افراد مؤمن و دل‌باخته [اهل الخصوص] است، غدیر روز شیت پیامبر(ع) است، روز ادريس و يوشع و شمعون و...

در دعای ندبه که منسوب به حضرت صاحب الامر، امام زمان (عج) است چنین آمده: «...فلما انقضت ایامه اقام ولیه علی بن ابی طالب صلواتک علیهما و آلهما هادیا اذ کان هم المنذر و لکل قوم هاد فقال و الملاء امامه من کنت مولا فهذا علی مولا اللهم وال من والاه و عاد من عاداه...» هنگامی که دوران عمر پیامبر سپری شد، جانشین خود را علی پسر ابوطالب که صلوات خدا بر آن ها و خاندان شان باد، را به هدایت امت برگزید، چون او منذر و هدایت گر همه بود. پس پیامبر به مردمی که در مقابلش بودند گفت: هر که من مولای اویم، پس علی مولای اوست، خدایا هر که علی را دوست دارد دوستش بدار و هر که با او دشمن است دشمنش بدار ...

تبریک بگویید... به من تبریک بگویید، زیرا خداوند مرا به نبوت و اهل یتیم را به امامت اختصاص داده است.»

خود امیرالمؤمنین(ع) نیز در ادامه خط پیامبر(ص)، این روز را عید گرفت و در دوره حاکمیت علی بن ابی طالب(ع) اتفاقا روز عید غدیر با جمعه مصادف شد. مسلمانان حضور چشم‌گیری پیدا کردند و آن حضرت برای اقامه نماز جمعه و خواندن خطبه های آن در برابر مردم قرار گرفت. حسین بن علی(ع) می گوید: پنج ساعت از روز گذشته بود[قبل از اذان ظهر]، که پدرم خطبه ها را آغاز کرد. او نخست به حمد و ثنای حضرت حق پرداخت، صفات ربوبی اش را برشمرد، حاکمیت مطلق را از آن وی دانست، نعمت‌هایش را مورد توجه قرار داد و بعد خطاب به مردم فرمود: خداوند تعالی امروز دو عید بسیار بزرگ [جمعه و غدیر] را برای شما در یک زمان قرار داده است؛ دوعیدی که هر یک فلسفه وجودی دیگری را تکامل می بخشد و به وسیله هر یک هدایت در دیگری اثر می بخشد... سپس فرمود: توحید و ایمان به یگانگی خداوند پذیرفته نمی شود مگر با اعتراف به نبوت پیامبرش محمد(ص) و دین و شریعت محمد(ص) پذیرفته نمی شود مگر با قبول ولایت امر کسی که خدا فرمان ولایتش را داده است؛ و همه این امور سامان نمی پذیرد مگر بعد از توسل و تمسک به اهل ولایت.

علی(ع) سپس فرمود: خداوند در روز غدیر آنچه در باره متخبین خود اراده کرد بر پیامبرش فرو فرستاد، به او فرمان داد تا ولایت و وصایت را ابلاغ کند و مجال را از کافران و منافقان بگیرد نگران گزند دشمنان نباشد. روز غدیر قدر و منزلت بسیار دارد، در آن روز گشایشهای الهی فرا رسیده و حجتش بر همه تمام شده است. امروز روز روشنگری و اظهار عقیده از جایگاه بلند و روشن است، امروز روز تکامل دین و روز وفای به عهد است. غدیر روز شاهد [رسول الله(ص)] و مشهود [علی بن ابی طالب(ع)] است، روز در هم ریختن پیمانهای زیر پرده کفر و نفاق است، روز آشکار شدن حقایق اصیل اسلام است، روز ذلت و خواری شیطان است، روز استدلال و برهان است، روز جدا شدن صفوف کسانی است که آن را تکذیب می

وان لم تفعل فما بلغت رسالته والله يعصمک من الناس» هان ای پیامبر! آنچه را که از سوی پروردگارت به تونازل شده است، تبلیغ کن و اگر چنان نکنی، پیام و رسالت او را انجام نداده ای و خداوند تو را از مردم حفظ می فرماید.»

همه مفسران متفق القول هستند که این آیه درباره فضیلت علی ابن ابیطالب (ع) نازل شده است و چون این آیه نازل شد، پیامبر دست علی (ع) را گرفت و فرمود: «هر که من مولای اویم، این علی مولای اوست، خدایا! هر که او را دوست می دارد، دوست بدار و هر که او را دشمن می دارد، دشمن شمار». در این هنگام عمر و ابوبکر، علی(ع) را ملاقات کرده و به او می گویند: ای پسر ابوطالب فرخنده و گوارایت باد که مولای من و مولای همه مردان و زنان مومن شدی. پیامبر(ص) در عین حال نگرانی خود را از انحراف مسلمین از پیام غدیر ابراز کرده و فرمودند: خداوند مرا به انجام و ابلاغ پیامی مامور فرموده که انجام آن بر من بسیار دشوار است، زیرا می دانم در مورد آن، مردم گفته ام را تکذیب می کنند. خداوند مرا بیم داد که یا باید آن را تبلیغ کنم یا آماده عذاب باشم و این آیه را نازل فرمود که: «هان! ای پیامبر! آنچه که از سوی پروردگارت بر تو نازل شده است، تبلیغ کن.»

وقتی به سیره ائمه و پیامبر اکرم مراجعه م کنیم، در می یابیم که پیامبر و امیرمومنان و سایر ائمه با روز غدیر به عنوان یک عید برخورد کرده اند و مسلمانان را به تبریک و تهنیت گفتن به یکدیگر دعوت نموده اند.

پیامبر(ص) در روز غدیر بعد از خطبه یک ساعته ای که ایراد فرمود، جمله معروف «هر که من مولای او هستم، علی مولای اوست» را سه بار تکرار کرد تا در گوش مسلمانان و تاریخ بماند. پس از آن که علی(ع) را به جانشینی خود تعیین کرد، در همان روز، این عید را اعلام نمود و مراسمش را به پا داشت، در خیمه اش نشست و با خوشحالی از تبریک گویندگان استقبال کرد و به آنها فرمود: «به من